

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžr/20/2014
Identifikačné číslo spisu:	4010200592
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4010200592.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: U., nar. XX.XX.XXXX, K., D., proti odporcovi: Okresný úrad Komárno, pozemkový a lesný odbor (ako právny nástupca bývalého Obvodného pozemkového úradu Komárno) Senný trh 4, Komárno, za účasti: 1/ Slovenský pozemkový fond, regionálny odbor Komárno, Družstevná 2, Komárno, 2/ Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica, zastúpený: JUDr. Eva Mihóková, advokátka, 1. mája 22, Zlaté Moravce, 3/ Regionálna správa a údržba ciest Nitra (ako právny nástupca Regionálnej správy ciest Komárno), Štúrova č.147, Nitra 4/ Železnice Slovenskej republiky, Klementova 8, Bratislava, 5/ Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Radničné námestie 8, Banská Štiavnica, 6/ Detský domov Kolárovo, Rábska 12, Kolárovo, 7/ Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Nitre, Dolnočermánska 64, Nitra, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. A/2010/00118-1/25-Ma, Kl zo dňa 31. mája 2010, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sp/37/2010-105 zo dňa 06. mája 2013 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sp/37/2010-105 zo dňa 06. mája 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č. k. 23Sp/37/2010-105 zo dňa 06.05.2013 potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Komárno č. A/2010/00118-1/25-Ma, Kl zo dňa 31.05.2010. Rozsudok odôvodnil tým, že správny orgán postupoval v intenciách zákona č. 503/2003 Z. z. ako aj správneho poriadku, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov a vo veci zistil skutočný stav. Správny orgán podľa názoru krajského súdu postupoval správne, keď žiadateľa nepovažoval za oprávnenú osobu, pretože predmetné nehnuteľnosti vlastnícky nepatrili Y. a jeho manželke X., a predmetné nehnuteľnosti neboli ani predmetom prejednávania v dedičskom konaní po nebohých. Uviedol, že správny orgán sa dôsledne zaoberal otázkou vlastníckeho práva Pasienkového spoločenstva v Kolárove k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré nevlastnili fyzické osoby, ale vlastnilo

ho práve uvedené pasienkové spoločenstvo. To vyplýva aj z konfiškačného rozhodnutia č. 146/139/1946 zo dňa 31.07.1946 ako aj z vyjadrenia Správy katastra v Komárne č. 742/2002, pretože na pôvodnej vložke č. XXX katastrálne územie D. nie sú žiadne zápisy s individuálnymi podielmi zo skonfiškovaného majetku vedeného pod B 1 tejto vložky. Navrhovateľ žiadnym spôsobom v správnom konaní nepreukázal individuálne podiely oprávnených osôb k spoločnému majetku Pasienkovej spoločnosti v Gúte. Keďže v konaní nebolo preukázané, že nehnuteľnosti prešli na štát podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 503/2003 Z. z. podľa názoru krajského súdu správne rozhodol správny orgán, keď návrh navrhovateľa zamietol. Z administratívneho spisu odporcu považoval za nesporné, že odporca skúmal splnenie zákonných podmienok reštitučného titulu oprávneného dôsledne. Podľa názoru prvostupňového súdu odporca rozhodol správne, v súlade so zákonom, keď navrhovateľovi nepriznal právo na navrátenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu nesplnenia podmienky § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., a nepreukázal individuálne podiely právnych predchodcov k spoločnému majetku Pasienkovej spoločnosti v Gúte.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že už v žalobe poukázal na to, že v priebehu správneho konania z podaných písomností odstránili kúpnopredajné zmluvy, slúžiace na potvrdenie vlastníckeho práva. Rovnaká situácia nastala aj v prípade žaloby, nakoľko rozsah jeho podania bol 34 strán, z toho 24 strán v maďarskom jazyku, avšak len 5 strán bolo preložených. Ďalej uviedol, že nikto sa nezaoberal otázkou hodnovernosti evidencie katastra. Výťah vložky č. XXX s dátumom vzniku odkazujúcim na rok 1914 nie je v súlade so zápisom skoršieho dát s vyššími číslami vložiek. Taktiež obidve inštitúcie nechali bez povšimnutia skutočnosť, že majetok Pasienkového spoločenstva komposesorátu Gúty by predstavovali majetky uvedené v držobnom liste č. XXX, teda majetky vo vložke č. XXX nemohli byť dotknuté. Podmienkou založenia spoločenstva na základe vyššie uvedeného ministerského nariadenia je, aby zakladajúce valné zhromaždenie, jeho zvolanie, priebeh a vznik spoločenstva boli v súlade s podmienkami zákonného článku X/1913 Zb. a vykonávacieho nariadenia. Nakoľko v žiadnej existujúcej vložke nie je uvedený zápis v zmysle § 17, § 23, resp. § 24 zákona, tak aj keď vzniklo, priebeh valného zhromaždenia bol uskutočnený nezákonným spôsobom, a vznik akéhokoľvek spoločenstva je preto vylúčený. Navrhovateľ považoval za jednoznačné, že zužitkovanie vlastníckych podielov obsiahnutých vo vložke č. XXX, M., nenariadili a ani dobrovoľne nevytvorili spoločenstvo na zrušenie vlastníckych práv nadobudnutých na základe zákonného čl. 1871/LIII. Vychádzal zo zásad zákonného čl. 1871/LIII majúceho za cieľ umožniť bývalým urbárskym nevoľníkom a želiarom dostať sa k pôde, ktorý vlastnícke právo viazal na fyzické osoby a bolo dedičné. Nie dediny, spoločenstvá, disponovali vlastníckym právom. Bývalí urbárski nevoľníci vlastníci pôdu obce M. na majetkových celkoch uvedených vo vložke č. XXX nevytvorili právnickú osobu, preto konfiškácia nie je kolektívnou konfiškáciou majetku.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej namietal, že fundovaný rozsudok má byť vyslovený len po preskúmaní dôkazov pro a kontra vo všetkých súvislostiach. V tomto prípade dôkazy pripojené k podaniu boli odstránené, navrhnuté dôkazy neboli vyžiadané, prístup k prekladu z materinského jazyka sťažený, resp. znemožnený. Uviedol, že rozsudok sa nezaobera jeho tvrdeniami, prečo je platné zakladacie nariadenie ministerstva nariadené na ťarchu listu majetkovej podstaty č. XXX aj pre vložku č. XXX, a ktorý zákon umožňuje, aby sa bez zápisu, registrácie v pozemkovej knihe mohol súkromný majetok prekvalifikovať na majetok spoločenstva.

Odvolateľ tiež uviedol, že napriek jeho požiadavke iniciovanej z dôvodu podozrenia zaujatosti sudkyne ju táto nepostúpila ďalej, pričom je presvedčený, že právna prax dokazuje jej zaujatosť. Uviedol, že nakoľko Okresný súd Trnava uplatňoval inú právnu prax v prípade doručovania prekladov, obrátil sa na ústavný súd a žiadal odročiť pojednávanie nariadené na 06.05.2013. V žiadnom prípade sa nezriekol osobnej účasti na pojednávaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 212 ods. 1 O. s. p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O. s. p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený

minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Navrhovateľ na prvej strane návrhu z 19.08.2010 síce ako odporcu označil Krajský pozemkový úrad Nitra, súčasne však žiadal, aby súd preskúmal rozhodnutie bývalého Pozemkového úradu Komárno. Pokiaľ krajský súd konal s Pozemkovým úradom Komárno (ktorého právnym nástupcom sa následne stal Okresný úrad Nitra, odbor pozemkový a lesný), nedošlo k takému pochybeniu, ktorým by bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Je totiž potrebné uviesť, že v prípade striktného pridržania sa súdu označenia odporcu ako Krajského pozemkového úradu v Nitre by v súlade s § 250p O. s. p. návrh musel odmietnuť z dôvodu, že krajský pozemkový úrad také rozhodnutie nevydal a teda nebol by pasívne legitimovaným účastníkom konania.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že vec prejednávajúca sudkyňa vo veci konala a rozhodla napriek tomu, že v priebehu konania opakovane namietal jej zaujatosť, túto jeho námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

Podľa § 14 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti.

Podľa § 14 ods. 3 O. s. p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15 ods. 5 O. s. p. ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Z obsahu podaní navrhovateľa vyplýva, že zaujatosť vec prejednávajúcej sudkyne odvodzoval len z postupu tejto sudkyne ako členky senátu v inom súdnom konaní (11S/138/2008), resp. z toho, že uvádza odporcu, ktorého on neuviedol a nedoručovala mu súdne preklady jeho podaní a neprihliadla na ním predložené doklady.

Pokiaľ navrhovateľ využil svoje právo konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, nepochybil krajský súd, keď jeho podania pre potreby súdneho konania dal preložiť tlmočníkovi z jazyka maďarského do jazyka slovenského. Preklad slúži súdu, ktorý koná v slovenskom jazyku, a preto ho nie je potrebné doručovať účastníkovi, ktorý koná v materinskom jazyku a navyše tvrdí, že slovenský jazyk neovláda v dostatočnom rozsahu.

Námietka navrhovateľa, že vec prejednávajúca sudkyňa sa nevysporiadala s dôkazmi, ktoré predložil na podporu svojich tvrdení je taktiež iba námietkou voči postupu sudcu v konaní v zmysle § 14 ods. 3 O. s. p. a v takom prípade sa podľa § 15a ods. 3 O. s. p. na námietku neprihliada. Nepochybil preto krajský súd, keď také námietky odvolaciemu súdu nepredložil.

O odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 23Sp/37/2010-57 z 13.07.2011 o nevyvylúčení tlmočníka Ing. C. z tlmočnických úkonov odvolací súd rozhodol samostatným uznesením tak, že ho potvrdil.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti O. s. p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“) právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 503/2003 Z. z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

Bývalý pozemkový úrad Komárno v napadnutom rozhodnutí uviedol, že podľa § 23 zákonného článku X/1913 a zároveň aj podľa § 75 Nariadenia bývalého ministra orby číslo 7000 z roku 1914 o uvedení v život a prevedení zákonného článku z roku 1913 o nedielných spoločných pasienkoch, ak podiely spoluvlastníkov nie sú individuálne poznamenané v pozemkovej knihe, utvorením sa spoločenstva vlastníctvo spoločnej pastviny prejde na spoločenstvo a jednotlivým členom prislúcha len týmto zákonom upravené spoločné užívanie pastviny a s tým spojené práva. Uviedol, že v Pkn. vložke č. XXX. k. ú. D. nie je zápis o vzniku spoločenstva podľa zákona X/1913, tento zápis však podľa vtedy platných predpisov nebol potrebný. Zákonný článok X/1913 v prípade, keď pasienky prešli do vlastníctva spoločenstva, nevyžadoval zápis tejto skutočnosti do pozemkovej knihy. Toto tvrdenie odôvodnil § 7 Nástinu súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, ktorý uvádza, že právnickými osobami sú aj spoločnosti utvorené podľa zákonného článku X/1913. Z uvedeného považoval pozemkový úrad za zrejmé, že členovia spoločenstva v čase prechodu nehnuteľnosti na štát spoločné pastviny len užívali a nehnuteľnosti vlastnilo spoločenstvo - právnická osoba.

Krajský súd považoval rozhodnutie bývalého Pozemkového úradu Komárno za súladné so zákonom a preto ho potvrdil, pričom odôvodnenie svojho rozsudku presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a v súlade s § 219 ods. 2 O. s. p. sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia; na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza ďalšie dôvody:

Zákonný článok X z roku 1913 o nedielných spoločných pasienkoch nariadil povinnosť všetkých spoluvlastníkov spoločného pasienku vstúpiť do pozemkového spoločenstva.

Podľa § 1 veta prvá zákonného článku X z roku 1913 podielníci (spoluvlastníci) nižšie uvedených spoločných pastvín sú v zmysle tohto zákona povinní pretvoriť sa na spoločenstvo za účelom správy vecí vyplývajúcich zo spolumajiteľstva.

Podľa § 20 veta prvá zákonného článku X/1913 pastvina pojatá do sväzku spoločenstva utvorením sa spoločenstva neprechádza do vlastníctva spoločenstva vyjmúc prípady označené v § 23, ale ako nedielne spoločné vlastníctvo ostáva spoluvlastníkom; jej správa, manipulácia a úprava spoločného užívania patrí však spoločenstvu.

Podľa § 23 zákonného článku X z roku 1913, ak podiely spoluvlastníkov nie sú individuálne poznamenané v pozemkovej knihe, utvorením sa spoločenstva vlastníctvo spoločnej pastviny prejde na spoločenstvo a jednotlivým členom prislúcha len týmto zákonom upravené spoločné užívanie pastviny a s tým spojené práva. V takomto prípade vlastníctvo spoločnej pastviny treba intabulovať v prospech spoločenstva.

Pasienkové spoločenstvo komposesorátu Guta bolo založené na základe príkazu Ministerstva zemédelství ČSR v Prahe č. j.: 35.440-10b/1932 z 25.11.1932 na základe § 2 a § 3 zák. čl. X/1913. Ministerstvo zemédelství v Prahe súčasne pod č. j. 85.440-10b/1932 z 25.11.1932 schválilo stanovy a pastevní

pořádek pasienkového spoločenstva podľa § 13 zák. čl. X/1913 a § 59 a 62 prov. nar. č. 7.000/1914.

Z Pkv. č. XXX (Urbéri birtok) bez akýchkoľvek pochybností aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že k pozemkom v nej zapísaným nie sú v časti B. Vlastníctvo uvedené ako vlastníci žiadne fyzické osoby. V takom prípade vlastníctvo k pozemkom nebolo zapísané v prospech jednotlivých členov spoločenstva ako to predpokladal § 20 zákonného článku X z roku 1913. Práve naopak, v súlade s článkom 23 tohto zákonného článku vlastníctvo prešlo na Pasienkové spoločenstvo Gúta ako právnickú osobu.

Navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v rozhodujúcom období od 25. februára 1948 do 01.01.1990 bolo vlastníctvo k predmetným pozemkom v pozemkovej knihe evidované v prospech jeho právnych predchodcov. Aj odvolací súd mal preukázané, že vlastníkom pozemkov, zapísaných v Pkv. č. XXX, bolo v súlade s § 23 zák. čl. X z roku 1913 bolo od roku 1930 Pasienkové spoločenstvo Gúta a že Pkv. vložky č. XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX a XXXXX (do ktorých boli oddelené niektoré pozemky zapísané v Pkv. č. XXX), vznikli až po roku 1948.

Majetok Pasienkového spoločenstva Gúta bol skonfiškovaný rozhodnutím Konfiškačnej komisie v Komárne č. 146/139/1946 zo dňa 31.07.1946 ku dňu 01.03.1945 na základe § 1 ods. 1 písm. d) nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení čl. 1 nariadenia č. 64/1946 Sb. SNR. To znamená, že k prechodu pozemkov, zapísaných v Pkv. č. XXX, na štát došlo ešte pred rozhodujúcim obdobím, teda pred 25.02.1948. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že Výmerom bývalého Okresného národného výboru v Komárne č. 625-18/I. 1950 zo dňa 18.01.1950 o prechode spoločného majetku bývalých urbárikov - pasienkového spoločenstva - komposesorátu bol uvedený majetok už ako majetok štátu následne prevedený do vlastníctva Jednotného roľníckeho družstva v Kolárovo.

Keďže k prechodu vlastníctva ku všetkým pozemkom zapísaným v Pkv. č. XXX došlo z Pasienkového spoločenstva Gúta z titulu konfiškácie, pre posúdenie oprávnenosti nároku navrhovateľa neboli právne významné navrhovateľom namietané zmluvy spred, ani po roku 1930

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie bývalého Obvodného pozemkového úradu v Komárne za súladné so zákonom, odvolanie navrhovateľa nepovažoval za dôvodné a podľa § 219 O. s. p. rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O. s. p. a s poukazom na § 250l ods. 2, § 246c veta prvá a § 224 ods. 1 O. s. p. lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.